

”Puhutko ruotsia? Pratar du finska?”

En undersökning om språkutbildningen vid Polisyreshögskolan motsvarar kraven som lagen ställer på polisen enligt studerande.

Carl-Magnus Karlsson

11/2020

Referat

Författare	Examen	
Carl-Magnus Karlsson	Polis YH (2018)	
Publikationens namn	Offentlighetsgrad	
”Puhutko ruotsia? Pratar du finska?” En undersökning om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan motsvarar kravet som lagen ställer på polisen enligt studerande.	Offentlig	
Handledare	Lärdomsprovets form	
Kjell Nylund Sabina Jordan	Undersökande lärdomsprov	
Referat		
<p>När man studerar till polis lär man sig att polisen övervakar att lagen följs och en stor del av utbildningen går ut på att lära sig lagen och i vilka situationer vilken lag ska tillämpas. Under utbildningen får alla blivande poliser även språkutbildning inom det andra nationalspråket, det vill säga det som inte är studerandes eget modersmål. Trots denna utbildning påvisar forskningen att medborgare uppfattar att de inte alltid får betjäning på sitt eget modersmål.</p> <p>Syftet med detta lärdomsprov är att granska ifall om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan uppfyller de krav som lagen ställer på anställda inom polisen och om studerande vid Polisyrkeshögskolan anser att språkutbildningen är på sådan nivå att de kan betjäna medborgarna på båda nationalspråken. Lärdomsprovet är gjort som en fenomenografisk undersökning och baserar sig på studerandes uppfattningar. I lärdomsprovet har materialinsamlingen skett genom intervjuer. Som informanter till detta lärdomsprov fungerade fyra studeranden som redan utfört sin arbetspraktik. Tre informanter har praktiserat vid Västra-Nylands polisinsättning och en vid Österbottens polisinsättning.</p> <p>Som teori till lärdomsprovet har använts lagtexter, tidigare undersökningar, Polisyrkeshögskolans utbildningsplan och artiklar samt dombeslut där språkraven inte uppfyllts hos polisen. Lagtexter kring polisens språkanvändning presenteras i teoridelen. Resultatet i lärdomsprovet visar att de studerande anser att språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan uppfyller de krav som medborgarna ställer på polisen.</p>		
Sidantal	Månad och år då granskningen skett	Lärdomsprovets kod (OPS)
28 + 6	November 2020	YH2018LP
Nyckelord		
Tvåspråkig, kommunikation, polis, språkutbildning, polisförvaltningslag, språklag		

Abstract

Author	Degree	
Carl-Magnus Karlsson	Polis YH (2018)	
Name of the publication	Publicity degree	
”Puhutko ruotsia? Pratar du finska?” En undersökning om språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan motsvarar kravet som lagen ställer på polisen enligt studerande.	Public	
Supervisor	The thesis is a:	
Kjell Nylund Sabina Jordan	Theoretical thesis	
Abstract		
<p>When you study to become a police officer you learn that the police are monitoring that the law is followed, and a large part of the education is about interpreting the law and in what situations which law is to be applied. During the training, all police officers also receive language training in the other main official language that is not the student's own mother tongue. Despite this education, citizens feel that they do not always receive service in their own mother tongue.</p> <p>The purpose of this thesis is to examine whether the language education at the Police University College meets the requirements of the police and whether the students consider that the language education at the Police University College is at such a level that they can serve the citizens in the other main official language. The thesis is done as a phenomenographic study and is based on students' perceptions. In the thesis the material collection has taken place through interviews. I have used four students as informants for this thesis. They have already performed their work experience. Three informants have practiced at Western Uusimaa Police Department and one at Ostrobothnia Police Department.</p> <p>Legal texts, previous thesis, the curriculum for the Police University College and articles and court decisions in which the language requirements have not been met by the police are included in this thesis. Legal texts where the police's language use is established are presented in the theory part. The result of the thesis shows that the students believe that the language education at the Police University College meets the requirements that citizens place on the police.</p>		
Number of pages	Month and year when the review took place	Thesis code (OPS)
28 + 6	November 2020	YH2018LP
Keywords		
Bilingual, communication, police, language training, police administration act, language act		

Innehåll

1 INLEDNING	1
1.1 Syfte	3
1.2 Begrepp	4
1.3 Avgränsningar	4
1.4 Tidigare undersökningar som berör nationalspråken i Finland	5
1.5 Disposition	7
2 TEORI	7
2.1 Lagstiftning som styr språkanvändningen	8
2.2 Samhällets krav på språket	9
2.3 Polisyreshögskolans språkutbildning	11
3 METOD	14
3.1 Metodologiska utgångspunkter	14
3.1.1 Fenomenografi	15
3.1.2 Kvalitativ bearbetning	16
3.1.3 Hermeneutik	17
3.2 Materialinsamling	18
3.2.1 Val av deltagare och utförande	18
3.3 Reliabilitet och validitet	19
3.4 Forskningsetik	20
4 RESULTAT	21
4.1 Studerandes kunskap i finska före de började studera vid Polisyreshögskolan	21
4.2 Studerandes användning av finska eller svenska på arbetet	22
4.3 Studerandes åsikt om hur de lärde sig polistermer i Polisyreshögskolan	23
4.4 Om studerande hade önskat lära sig mer polisterminologi i Polisyreshögskolan	24
5 ANALYS	25
6 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION	26
REFERENSER	29

1 INLEDNING

Polisyrrket är ett serviceyrke på samma sätt som andra serviceyrken i Finland. Polisens vardag går långt ut på att betjäna medborgarna och därför är det viktigt att polisen kan behärska språk. Under grundutbildningen vid Polisyrrkeshögskolan påpekas att polisens viktigaste redskap är förmågan att kunna kommunicera. Enligt Polislagens 22.7.2011/872 6 § ska polisen i första hand upprätta allmän ordning och säkerhet genom råd, uppmaningar och befallning och därför är det viktigt att polisen kan kommunicera med befolkningen (Polislag 22.7.2011/872, 6§).

Under kursen ”Finska språket och kommunikation” (Polisyrrkeshögskolan 2018) började jag fundera på vilken nivå det är på språkundervisningen vid Polisyrrkeshögskolan eftersom nivån på språkkunskapen hos studerandena på klassen var varierande. I Finland finns det samhällen som nästan är helt svenskspråkiga och motsvarande finns det samhällen som är helt finskspråkiga. Det kan vara en orsak till att nivån i klassen är så varierande gällande det andra nationalspråket. Inom polisyrrket räcker det inte med att endast kunna sitt modersmål, för Finland är ett tvåspråkigt land. Det bor 5 530 706 medborgare i Finland varav cirka 289 000 har svenska som modersmål (Statistikcentralen 2020).

Finlands myndighetsspråk är finska och svenska (Språklag 6.6.2003/423, 1 kap 1§.), vilket betyder att alla medborgare i Finland har rätt att tala finska eller svenska när de är i kontakt med polisen. Polisen i Finland är uppdelad i elva polisinsrättningar och förutom dessa även Ålands polismyndighet, Polisyrrkeshögskolan, Polisstyrelsen och Skyddspolisen. Fem av polisinsrättningarna är tvåspråkiga. I delkapitel 2.2 kommer det mera information om detta. (Polisen.)

Trots att Finland officiellt är ett tvåspråkigt land så framkommer det i Heittola (2017, 75) doktorsavhandling att endast en tredjedel av poliserna med finska som modersmål som arbetar inom en tvåspråkig polisinsrättning anser sig klara av att betjäna på svenska (Heittola 2017, 75). Intresset för om språkutbildningen vid Polisyrrkeshögskolan är på den nivå som samhället kräver av polisen växte ytterligare när jag allt oftare kunde läsa i tidningar att poliser inte använt medborgarnas modersmål när de utfört tjänsteuppdrag.

Polisens språkanvändning har uppmärksamats i media. I en artikel från kommuntorget som Dan Lolax skrev 16.06.2020 lyder rubriken: *”Polis vägrade tala svenska med berusad*

minderårig – Diskriminering, säger nämnd”. Artikeln handlar om ett fall från 2018 där polisen inte meddelat om personens rättigheter och skyldigheter på svenska trots att det varit frågan om en svenskspråkig person. I detta fall beslöt nämnden att polisen inte fick fortsätta med sitt diskriminerande beteende och förelade förbudsbeslutet med ett vite på 5000 euro. (Lolax 2020.) I ett annat liknande fall fick polisen en tillrättavisning. Artikeln är från svenska yle.fi 04.02.2010 och handlar om hur polisen i Lappo sommaren 2007, under en normal trafikövervakning, styrt språket till finska trots att personen var svenskspråkig och hade meddelat polisen om sin rätt att använda sitt modersmål. Justitiekanslern ansåg i detta fall att en tillrättavisning var tillräcklig eftersom det i klagan inte framkom att kunden tvingats tala finska. Justitiekanslern ansåg ändå att personens språkliga rätt inte uppfyllts, och därför fick poliserna i fråga en tillrättavisning. (YLE 2010.)

Enligt Språklag 6.6.2003/423 har alla medborgare i Finland rätt att använda sitt eget modersmål och enligt Polisförvaltningsförordning 15.3.1996/158 ska alla poliser kunna betjäna på de båda nationalspråken. Jag går tydligare in på lagtexten i delkapitel 2.1. I enlighet med Polisyrkeshögskolans undervisningsplan får alla som utbildas till poliser i Finland utbildning i det andra nationalspråket så att de enligt *Gemensam europeisk referensram för språk* uppnår nivå B1 – B2. Jag förklarar den gemensamma europeiska referensramen för språk och undervisningsplanen tydligare i delkapitel 2.3.

På Justitieombudsmannens (3795/4/08) hemsida kan man läsa om ännu ett fall i vilket medborgares språkliga rättigheter inte har uppfyllts. Svenska Finlands Folktinget har varit i kontakt med Justitieombudsmannen (JO) angående ett fall från Esbo 07.11.2008 i vilket tre av fyra ungdomar hade svenska som modersmål. Folktinget meddelar att ungdomarna varit i kontakt med dem och bett dem föra deras talan vidare till JO. Fallet handlar om att det varit en hemmafest och att polisen har varit på plats. Polisen tog fyra ungdomar med sig till häktet och delgav böter åt dem. I detta fall hade polisen inte pratat svenska även om tre av fyra hade svenska som modersmål. I ett pressmeddelande från polisen skriver de: "(att polisen) inte i något skede fått den uppfattningen, att någon av dem (ungdomarna) inte skulle ha förstått finska" (JO). Enligt lag så har det ingen betydelse om man förstår eller inte, eftersom man alltid har rätt till sitt eget modersmål. Om polisen inte själv kan språket måste de erbjuda sig att skaffa någon som kan språket till platsen. I detta fall hade polisen inte erbjudit att skaffa tolk till platsen. Det gjordes en grundlig utredning i detta fall och enligt Folktinget har poliserna på plats prioriterat vissa av personernas grundläggande rättigheter, men inte alla. I detta fall hade inte ungdomarnas språkliga rättigheter beaktats. JO fattade i detta fall ett beslut att enskilda poliser inte kan klandras, men att hela Västra-Nylands polisinrättning

måste ta tvåspråkigheten på allvar och att de grundläggande rättigheterna om att få betjäning på det egna modersmålet måste uppfyllas. Personer som är i kontakt med polisen ska inte självmant behöva åberopa sina språkliga rättigheter, utan polisen ska genast kunna erbjuda betjäning på båda nationalspråken. (Justitieombudsman 3795/4/08.)

Det finns flera liknande händelser i Finland i vilka språklagen inte uppfyllts. Orsaken till att detta sker kan vara flera, bland annat attityder, okunskap med mera. Eftersom Finland är ett tvåspråkigt land är det möjligt att genomföra studierna vid Polisyrkeshögskolan för POLIS (YH)-EXAMEN på finska eller svenska. I lärdomsprovet fokuserar jag på om Polisyrkeshögskolans språkutbildning för det andra nationalspråket är på den nivå som lagen ställer på polisen enligt vad studerande anser. Det samhälleliga kravet lyfter jag fram genom att ta upp vad som är bestämt i lag om språkraven och Polisyrkeshögskolans undervisningsplan. Samhällets krav på språkanvändning lyfter jag fram genom att granska artiklar från dagstidningar och dombeslut i vilka språkliga rättigheterna inte uppfyllts. Nivån på språkkunskapen tas fram med hjälp av en fenomenografisk forskningsmetod genom att intervjua studerande vid den svenskspråkiga (POLIS YH-examen) såväl som den finskspråkiga polisutbildningen (POLIISI AMK-tutkinto). Genom intervjuer har jag fått reda på hur studerande upplever sin egen språknivå och hur de anser att de klarar av att arbeta som poliser och betjäna medborgarna genom att kommunicera på det andra nationalspråket. I Heittolas avhandling framkommer det att flera poliser anser att de inte kan betjäna på det andra nationalspråket och det är ett problem (Heittola 2017, 75). Jag reder ut om nivån på språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan motsvarar det krav som lagen ställer på polisen. Jag har utgått från hur studerande anser att utbildningen motsvarar kravet som ställs på polisen.

1.1 Syfte

Syftet med mitt lärdomsprov är att granska om den utbildning som de studerande på Polisyrkeshögskolan får i det andra nationalspråket motsvarar det behov på kunnande som krävs för att klara av att betjäna medborgarna enligt vad studeranden anser. Förutom studerandes åsikt kommer jag att granska språkutbildningen enligt det krav som språklagen och polisförvaltningsförordningen ställer på polisen. De informanter som har deltagit i denna undersökning från YH utbildningen har genomgått en kurs som varit uppbyggd på ett annat sätt än hur den nuvarande utbildningen i *Finska språket och kommunikation* är uppbyggd.

Utgående från detta har jag arbetat fram två undersökningsfrågor som jag önskar få svar på med mitt lärdomsprov. Undersökningsfrågorna är:

- Är språkutbildningen tillräckligt omfattande vid Polisyrkeshögskolan enligt studerande?
- Uppfyller språkutbildningen vid Polisyrkeshögskolan kravet som i lagen ställs på polisen enligt studerande?

1.2 Begrepp

Nedan listas och förklaras begrepp som framkommer i undersökningen.

- **Tvåspråkig polisinrättning** är en polisinrättning som är belägen på ett geografiskt område, inom vilket åtminstone en kommun är tvåspråkig.
- **Yngre konstapel** är en person som har studerat till polis i 1,5 år och påbörjar sin praktikperiod. Efter arbetspraktiken kan man arbeta som yngre konstapel på polisinrättningarna med tidsbundet arbetskontrakt.
- **HOPS** är en förkortning av Henkilökohtainen opintosuunnitelma och är den personliga undervisningsplan enligt vilken de studerandena genomför sina studier.
- **OPS** är en förkortning av Opintosuunnitelma och är den allmänna undervisningsplanen enligt vilken de studerandena genomför sina studier.

1.3 Avgränsningar

Polisyrkeshögskolan erbjuder möjligheten att studera flera olika språk (Undervisningsplan 2020). Förutom språk som ingår i de obligatoriska studierna, så som finska, svenska och engelska, kan man välja en valbar kurs i exempelvis ryska och arabiska. Polisyrkeshögskolan samarbetar med andra universitet i vilka studerande kan läsa språk som de sedan kan räkna tillgodo som studiepoäng. I lärdomsprovet har jag valt att koncentrera mig på de två nationalspråken i Finland, finska och svenska. Som målgrupp har jag valt de studerande som redan gjort sin praktikperiod och på så vis kan ge en bild av om de klarat av att betjäna kunder med den språkundervisning de fått i skolan. Genom att hålla intervjuer med studerande som gjort sin arbetspraktik i tvåspråkiga polisinrättningar har jag fått reda på hur studerandena anser

att utbildningen motsvarar det behov som finns i arbetslivet. För rättvis bedömning valde jag att intervjua två studerande från POLIISI (AMK) -TUTKINTO och två från POLIS (YH)-EXAMEN. Jag har jämfört Polisyrkeshögskolans studieplan med de krav som språklagen och polisförvaltningsförordningen har för polisers kunnande av språk i Finland.

1.4 Tidigare undersökningar som berör nationalspråken i Finland

I detta kapitel tar jag upp tidigare undersökningar inom samma ämne som mitt lärdomsprov handlar om. Jag har jämfört de tidigare undersökningarnas forskningsfrågor samt syften för att försäkra mig om att det inte gjorts en likadan undersökning inom ämnet.

Sanna Heittola har skrivit doktorsavhandlingen: *”Poliisista päivää, från polisen god dag” Språkliga yrkespraktiker vid de tvåspråkiga polisinställningarna i Finland* (Heittola 2017.) Heittolas (2017) arbete handlar om hur poliser använder svenska i arbetet. Undersökningen innefattar inte studerande eller språkundervisningen i Polisyrkeshögskolan. Heittola (2017, 4) skriver att som syfte till sin undersökning har hon haft att ge en uppfattning av hur poliser som arbetar i tvåspråkiga polisinställningar själva anser att de kan betjäna på finska och svenska. Heittola (2017) har arbetat fram tre forskningsfrågor: ”Vad är kännetecknande för språkliga yrkespraktiker vid de tvåspråkiga polisinställningarna?”, ”Vilka utmaningar och utvecklingsbehov kan identifieras i den tvåspråkiga polisverksamheten?” och ”Vilka normer kommer till uttryck i polisens tvåspråkiga verksamhet och polisers yrkespraktiker? (Heittola 2017, 4.)

I avhandlingen diskuterar Heittola hur allmänheten anser att de har fått betjäning på svenska i de tvåspråkiga polisinställningarna. Jag kommer att presentera resultatet av Heittolas (2017) undersökning mera ingående i delkapitel 2.2. Från Heittolas (2017) undersökning framkommer det i huvudsak att även om polisinställningarna har försökt placera ut språkkunnig personal för att trygga tvåspråkig service så har det utgående från analysen kunnat konstateras att utplaceringen misslyckats (Heittola 2017, 228).

I Heittolas (2017) undersökning framkommer det att några poliser anser att det är lättare i brådskande situationer att ta till engelska eller försöka på finska istället för att tala svenska. Heittola (2017) har använt sig av enkäter och intervjuer när hon har samlat in material till sin avhandling. Heittola (2017) skickade ut 516 webbenkäter till poliser som arbetar i tvåspråkiga polisinställningar i Finland för att kartlägga hur poliser använder svenskan i

Finland. Av de som svarade hade 402 finska som modersmål och 108 svenska som modersmål. Två av de som svarade meddelade att de hade något annat språk som modersmål. Fyra av de som svarade meddelade inte vad de hade som modersmål. Med hjälp av kvantitativ och statistisk analys har hon analyserat det insamlade materialet. (Ibid. 28 – 279.)

Oskari Heinonen har skrivit följande lärdomsprov: *Vieraskielisten kohtaaminen poliisin valvonta- ja hälytystoiminnassa : vuorovaikutustilanteet vieraskielisten kanssa Turun seudulla*. (Heinonen 2019.) Heinonens lärdomsprov handlar om utländska språk som förekommer i Finland och främst i Åbo. Heinonen har som syfte med sitt lärdomsprov att ta reda på hur poliser på fältet agerar när de kommer i kontakt med andra språk än Finlands huvudspråk (Heinonen 2019, 3). Heinonen har undersökt hur ofta polisen på fältet möter sådana personer som de inte har gemensamma språk med. Vidare har han undersökt hur ofta polisen får uppdrag där det inte finns gemensamma språk med dem man möter. Förutom detta har han undersökt om de poliser som arbetar på fältet anser att de behöver flera lösningar över hur man kan få smidighet i arbetet när de möter personer som inte talar samma språk som dem. (Heinonen 2019, 12.) Heinonen diskuterar i sitt lärdomsprov om det skulle finnas en möjlighet att erbjuda språkkurser eller enkla ordböcker med polistermer åt poliser som arbetar på fältet. Heinonen har samlat in information för sitt arbete genom att ha frågeformulär i kafferummet på Åbo polisstation. Heinonen har använt sig av en kvantitativ metod för att analysera det insamlade materialet. (Ibid. 3 – 12.)

Anni Jolanki har skrivit följande lärdomsprov: *RUOTSIN KIELEN KÄYTTÄMINEN POLIISIN KENTTÄTOIMINNASSA Helsingin poliisilaitoksen poliisimiesten ruotsin kielen osaaminen ja käyttäminen kenttätoiminnassa*. (Jolanki 2017.) Jolanki har undersökt om poliser som arbetar på fältet i Helsingfors klarar av att betjäna på svenska. Vidare har hon undersökt om poliser som arbetar i Helsingfors behöver svenskan i arbetet. Förutom detta har hon även tagit fram hur mycket poliser som har svenska som modersmål använder svenska när de arbetar i Helsingfors. (Jolanki 2017, 4 – 5.) Syftet som Jolanki har med sitt lärdomsprov är att få reda på hur bra poliser som arbetar i Helsingfors kan svenska, och hur mycket svenska de möter i Helsingfors där det ändå bor ganska många personer som har svenska som modersmål. (Jolanki 2017, 5.) Jolanki diskuterar i sitt lärdomsprov om vilka språkkrav som ställs på en polis under utbildningen och Jolanki diskuterar om hur språkutbildningen realiseras i Polisyreshögskolan. Jolanki har analyserat materialet både kvantitativt och kvalitativt. Jolanki har samlat in material genom att dela ut enkäter åt sådana poliser som råkade vara på jobb de dagar som hon delade ut enkäter. (Ibid. 4 – 15.)

Jag har inte hittat motsvarande undersökningar med samma forskningsfrågor och samma syfte som jag har i mitt lärdomsprov gjorda i Finland. De lärdomsprov som är skrivna om språkanvändningen går inte in på om utbildningen motsvarar behovet som finns i samhället. I de lärdomsprov som är skrivna i Finland beaktas inte studerandes version av språkutbildningen vid Polisyreshögskolan, utan i dem tas det upp hur redan utexaminerade poliser anser att de hanterar språk i arbetet.

1.5 Disposition

Detta lärdomsprov har jag delat in i sex huvudkapitel. I första kapitlet lyfts bakgrundsfakta fram, tidigare undersökningar som har berört samma ämne som detta lärdomsprov. Syftet med lärdomsprovet och lärdomsprovets forskningsfrågor och begränsningarna tas också fram i första kapitlet. I andra kapitlet redovisas teorin som lärdomsprovet grundar sig på, lagstiftningen som styr språkanvändningen bland poliser, samhällets krav på polisernas språkanvändning och Polisyreshögskolans språkutbildning. I tredje kapitlet presenteras vilken metod som använts i lärdomsprovet, enligt vilken princip materialinsamlingen skett och hur informanterna har valts ut. I tredje kapitlet diskuteras även reliabilitet, validitet och forskningsetik. I fjärde kapitlet presenteras intervjufrågorna och de svar som informanterna gett på frågorna. I femte kapitlet presenteras resultatet från undersökningen. I sjätte kapitlet sammanfattas och diskuteras lärdomsprovet.

2 TEORI

I detta kapitel behandlas den teori som lärdomsprovet grundar sig på. I kapitlet redogörs för vilka faktorer som bestämmer polisernas användning av språket. Inledningsvis presenteras de lagar som bestämmer polisens språkanvändning. Därefter diskuteras samhällets krav på språket. Till sist i detta kapitel granskas Polisyreshögskolans utbildningsplan angående Finlands nationalspråk finska och svenska.

2.1 Lagstiftning som styr språkanvändningen

Språklag 6.6.2003/423 1 kap handlar om allmänna bestämmelser. I paragraf ett står det:

Nationalspråken, Finlands nationalspråk är finska och svenska. Det betyder att i Finland har man en språklig rätt att använda sig av finska och/eller svenska när man uträttar sina ärenden i domstolar och andra myndigheter. (Språklag 6.6.2003/423, 1 kap 1§)

I Språklagens 1 kap 2 § 2 mom står det att:

Målet är att vars och ens rätt till rättvis rättegång och god förvaltning garanteras oberoende av språket samt att individens språkliga rättigheter förverkligas utan att han eller hon särskilt behöver begära det. (Språklag 6.6.2003/423, 1 kap 2§)

Detta betyder att alla polisinsättningar i Finland ska kunna ge betjäning på både finska och svenska. Undantaget är Ålands polismyndighet.

Språkanvändningen på Åland bestäms i självstyrelselag för Åland 1144/1991. I 6 kap 36 § som handlar om ämbetsspråket står det:

Landskapet är enspråkigt svenskt. Ämbetsspråket i stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen är svenska. Ålandsdelegationens ämbetsspråk är svenska. Utlåtanden och avgöranden av Högsta domstolen som avses i denna lag skall avfattas på svenska. (Självstyrelselag för Åland, 1144/1991.)

I 37 § i Självstyrelselag för Åland som handlar om rätt att använda finska, står det att finska medborgare har rätt att använda finska när de kommunicerar med myndigheter på Åland.

Ett annat undantag är rätten att använda sig av samiska. I Språklag 6.6.2003/423 8 1§ 1 och 2 mom om användning av samiska står det att: ”Särskilda bestämmelser finns i användning av samiska hos myndigheterna och när uppgifter som ankommer på det allmänna utförs av andra” (Språklag 6.6.2003/423, 1 kap 8§). Skilt kan man läsa från Samisk språklag 15.12.2003/1086 i kapitel 1 i andra paragrafen punkt ett vilka kommuner som är skyldiga att ge myndighetstjänster på samiska.

I Polisförvaltningsförordning 15.3.1996/158 16 a § står det följande om språkraven på poliser i tvåspråkiga polisinsättningar och vilket krav det ställs på poliser i enspråkiga polisinsättningar:

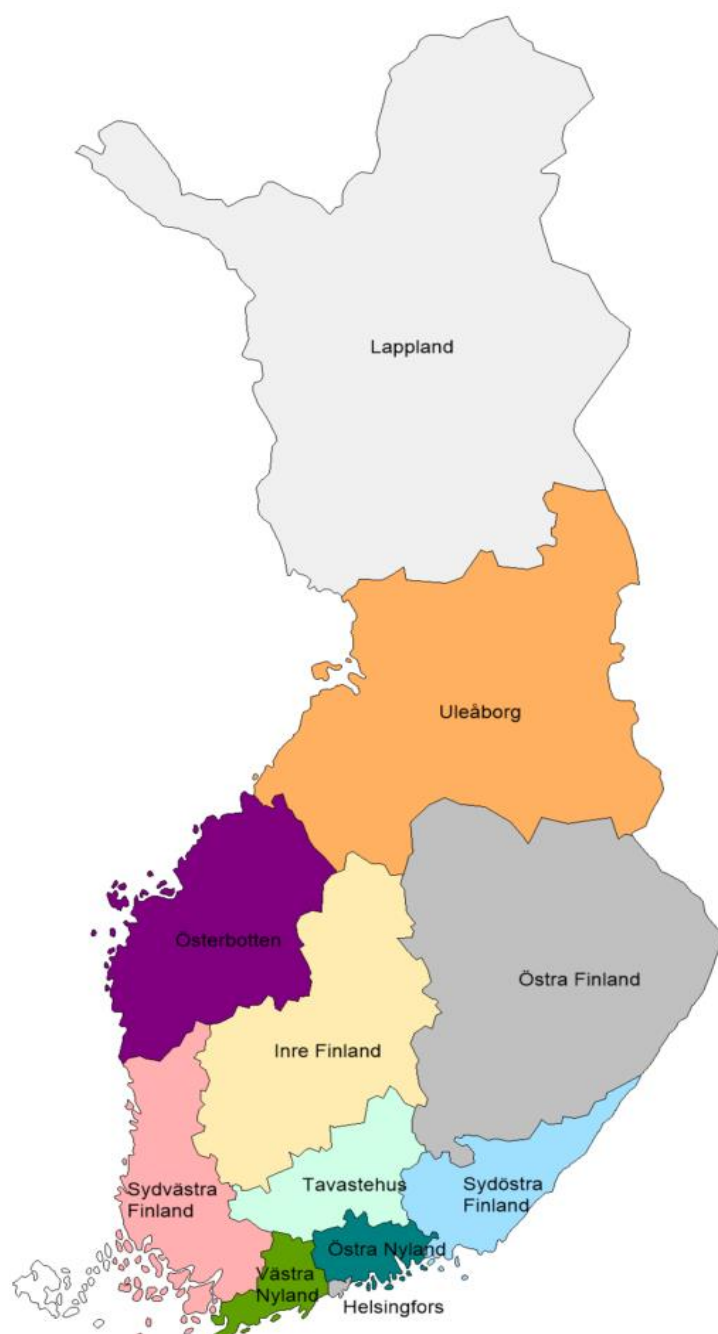
Vid en tvåspråkig myndighet är språkkunskapskravet för andra tjänster som polisman än de som avses i 1 mom. goda muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsmajoritetens språk inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket. Vid en enspråkig myndighet krävs goda muntliga och skriftliga kunskaper i myndighetens språk samt nöjaktig förmåga att förstå det andra språket. (Polisförvaltningsförordning 15.3.1996/158 16 a §)

Det betyder att alla poliser bör klara av att förstå båda nationalspråken i Finland och de som inte arbetar i tvåspråkiga polisinrättningar måste förse kunden med tolk vid behov.

2.2 Samhällets krav på språket

I Språklag 6.6.2003/423 står det att Finland är ett tvåspråkigt land. Det betyder att medborgarna får välja att tala svenska eller finska med polisen i Finland, vilket kan tolkas som att det finns ett behov i samhället att få betjäning på båda nationalspråken i Finland. För att kunna betjäna medborgarna så ska poliser klara av i enlighet med Polisförvaltningsförordning 15.3.1996/158 att betjäna på de båda inhemska språken. I Polislag 22.7.2011/872 står det att polisen i första hand ska upprätthålla allmän ordning och säkerhet genom att ge råd, uppmaningar och befallningar och det gör polisen genom att verbalt kommunicera med medborgarna.

Tvåspråkiga polisinrättningar kräver att poliser som arbetar där ska ha goda kunskaper i finska och nöjaktiga kunskaper i svenska. Av Finlands elva polisinrättningar är fem tvåspråkiga. De tvåspråkiga polisinrättningarna är: Österbottens polisinrättning, Sydvästra Finlands polisinrättning, Helsingfors polisinrättning, Västra-Nylands polisinrättning och Östra-Nylands polisinrättning (Polisen 2020).

Bild 1: Bilden visar Finlands polisrättningar (Kommuntorget 2017).

Artiklarna som jag presenterade i kapitel 1 beträffande att polisen inte tryggar medborgarnas grundläggande rättighet att vid kontakt med myndighet använda sig av sitt eget modersmål bevisar att samhället ställer ett krav på polisen, eftersom det finns individer som vill ha betjäning på sitt eget modersmål. De här artiklarna är några av många liknande i vilka polisen har använt sig enbart av det ena nationalspråket trots att medborgarna talat det andra.

Heittola (2017) beskriver vilket språk som poliser i tvåspråkiga polisrättningar använder när de är i kontakt med befolkningen. Från Heittolas avhandling framkommer det att 24,6 %

av de som har svenska som modersmål inte alls får betjäning på svenska och 13 % anser att de har fått dålig betjäning på svenska. I Heittolas avhandling så framkommer det att 65 % har fått åtminstone tämligen bra betjäning på svenska. (Heittola 2017, 75.)

Det som framkommer ur tidningsartiklar och den statistik som Heittola (2017, 75) har tagit fram i sin avhandling på sidan 75, är att det finns ett behov av att få betjäning på svenska. Alla poliser som utbildas i Finland måste få godkänt i det andra nationalspråket för att klara av polisutbildningen (Läroplanshandboken 2019). Jag diskuterar utbildningen mer i delkapitel 2.3. Alla poliser borde således klara av att ge någon form av betjäning på det andra nationalspråket.

	det finskspråkiga manskaper		det svenskspråkiga manskaper	
	mundlig kompetens (%)	skriftlig kompetens (%)	mundlig kompetens (%)	skriftlig kompetens (%)
berömlig	2,7	0,4	48,4	42,2
bra	9,4	8,7	42,2	42,2
nöjaktig	36,5	30,7	7,8	12,5
försvarlig	43,9	52,7	1,6	3,1
ingen alls	7,5	7,5	-	-
Sammanlagt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Figur 1: Resultatet från Heittolas undersökning. (Heittola 2017, 91.)

Det som är markerat med blått visar hur många av de poliser som svarade på Heittolas (2017) undersökning som klarar av att betjäna medborgare på en nivå som motsvarar minimikravet enligt språklagen eller bättre. Undersökningen baserar sig på polisens egen uppfattning av hur de kan språk. (Heittola 2017, 91.)

2.3 Polisyrkeshögskolans språkutbildning

Polisyrkeshögskolans utbildning bestäms i Statsrådets förordning om Polisyrkeshögskolan 3.4.2014/282. I förordningens femte paragraf Målsättning för de studier som leder till yrkeshögskoleexamen i fjärde punkt står det: ”tillräckliga kommunikativa färdigheter och språkkunskaper” (Statsrådets förordning om Polisyrkeshögskolan 3.4.2014/282, 5§). För övrigt hur studierna bedöms och hur utbildningen byggs upp finns i undervisningsplanen.

Kravet som ställs på de som studerar på POLIS (YH) -examen är andra än för de studerande som studerar på POLIISI (AMK) -tutkinto. Om man studerar på svenska utbildningen krävs

det B2 enligt Gemensam europeisk referensram för språk vilket motsvarar vitsord 4 – 5 enligt Polisyrkeshögskolans betygsättning. Om man studerar på finska utbildningen så är kravet B1 enligt samma skala och det motsvarar vitsord 1 – 3 enligt Polisyrkeshögskolans betygsättning. Språkutbildningens omfattning är samma på båda språken och motsvarar 3 studiepoäng. En studiepoäng motsvarar 27 timmar undervisning (Undervisningsplanen läsår 2020 – 2022.)

Polisyrkeshögskolans språkutbildning realiseras enligt undervisningsplanen. Undervisningsplanen finns på Polisyrkeshögskolans hemsida. I undervisningsplanen finns de direktiv uppräknade som ska följas vid bedömmande av studeranden. Ett av kraven som ställs är att den som undervisar ska granska att materialet lämpar sig för högskolenivå och att det alltid är uppdaterat. För en studerande på den svenskspråkiga utbildningen är kriterierna, inte enbart för språkundervisningen, utan för hela utbildningen följande. Tabellen som Laitinen och Viitanen (2019, 16 – 17) har skrivit om i Läroplanshandboken hittar man även i Statsrådets förordning 120/2017:

EQF – nivå 6 – YH-examen (Statsrådets förordning 120/2017)

- Har inom sitt område övergripande och avancerade kunskaper som inbegriper kritisk förståelse och bedömning av teorier, centrala begrepp, metoder och principer.
- Förstår omfattningen av och gränserna för olika yrkessektorer och/eller discipliner.
- Har avancerade färdigheter som inbegriper förmåga att hantera ärenden och förmåga att tillämpa samt förmåga till kreativa lösningar och prestationer som behövs för att lösa komplicerade eller oförutsägbara problem inom ett specialiserat yrkes-, vetenskaps- eller konstområde.
- Har förmåga att leda avancerade yrkesmässiga funktioner eller projekt eller arbeta självständigt i expertuppgifter i branschen.
- Kan fatta beslut i oförutsägbara verksamhetsmiljöer.
- Grundläggande förutsättningar att fungera som företagare i branschen.
- Har förmåga att ta ansvar för bedömning och utveckling av sin egen kompetens och dessutom för enskilda personers och grupper utveckling.
- Har förmåga till livslångt lärande.
- Kan kommunicera tillräckligt både muntligt och skriftligt med människor såväl i som utanför branschen.

- Har förmåga till självständig internationell kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket och på åtminstone ett främmande språk. (Laitinen & Viitanen 2019, 16 – 17; Statsrådets förordning 120/2017, 2§.)

Detta betyder att det räcker att kunna kommunicera tillräckligt på de båda inhemska språken samt ett främmande språk. Polisyrkeshögskolan följer den gemensamma europeiska referensramen för språk (CEFR) och den skala som där finns upplista. Skalan går från nivå A1 som är det lägsta vitsordet enligt skalan till C2 som motsvarar en språkkunskap på modersmålsnivå. För att uppfylla kraven för nivå A1 måste man förstå och klara av att använda sig av grundläggande fraser för att utträtta konkreta behov. På nivå A1 måste man kunna förklara var man bor och besvara och ställa personliga frågor. Man ska kunna samtala på ett enkelt sätt om motparten är beredd att tala långsamt och hjälpa till. På nivå C2 förstår man allt som skrivs och talas och man klarar av att uttrycka sig spontant. Referensramensskala finns tillagd som bilaga 1 i slutet av detta lärdomsprov. För att studeranden ska få behörighet att arbeta i tvåspråkiga polisyrkeshögskolor krävs språkkunskaper på nivå B2 för de som studerar på POLIS (YH) -examen i det andra nationalspråket och B1 för de studerande som studerar på POLIISI (AMK) -tutkinto. (Europarådet)

Skillnaden mellan B1 och B2 är att för att uppnå nivå B1 ska man klara av att förstå huvudinnehållet i ett tydligt standardspråk. Man kan hantera de flesta situationer där språket talas. Man kan producera enkla sammanhängande texter om ämnen som är bekanta och av intresse. Man kan kortfattat uttrycka sig om åsikter och planer. För att uppnå nivå B2 ska man förstå huvudinnehållet i komplexa texter både om de handlar om konkreta eller abstrakta ämnen och man ska även förstå fackmässiga diskussioner inom det egna specialområdet. Man ska klara av att delta i samtal så pass flytande att ett normalt umgänge med modersmålstalande blir fullt möjligt utan ansträngning för någondera part. Man ska klara av att producera tydlig och detaljerad text inom ett brett fält av ämnen. (Europarådet.)

I undervisningsplanen står följande om språkutbildningen:

Den studerande uppnår under studieperioden sådana kunskaper i svenska som enligt lagen om språkkunskaper för offentligt anställda krävs för en tjänst som förutsätter högskoleexamen inom ett tvåspråkigt ämbetsdistrikt, och som behövs i yrkesutövningen och den yrkesmässiga utvecklingen. (Läroplanen läsår 2020 – 2022, 18).

Polisförvaltningsförordning krav på språket är:

Vid en tvåspråkig myndighet är språkkunskapskravet för andra tjänster som polisman än de som avses i 1 mom. goda muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsmajoritetens språk inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket. (Polisförvaltningsförordning 15.3.1996/158 16 a §)

Det betyder att det vid en enspråkig myndighet krävs att man har goda kunskaper i det majoritetsspråk som gör att polisinställningen blir enspråkig och att man har nöjaktig förmåga att förstå det andra språket. Om man jämför Polisförvaltningsförordning med undervisningsplanen kan man tolka att undervisningsplanen uppfyller de krav som ställs på användning av språk. (Polisförvaltningsförordning.)

I Språklagen beskrivs det inte i detalj hur bra man måste kunna betjäna på det andra nationalspråket, utan enbart att befolkningen har rätt att få betjäning på de båda nationalspråken i Finland. Om man jämför språklagen med undervisningsplanen kan man tolka att undervisningsplanen uppfyller de krav som språklagen ställer. Samhällets krav på språket vilket framkommer ur artiklarna jag presenterade i inledningen ger ändå den uppfattning, att betjäningen medborgarna får av polisen inte uppfyller de krav som önskas.

3 METOD

I detta kapitel presenteras vilken metod som har använts i lärdomsprovet. I kapitlet presenteras även forskningsetik, reliabilitet och validitet.

3.1 Metodologiska utgångspunkter

I detta lärdomsprov har en *fenomenografisk* undersökningsmetod använts. Begreppet fenomenografi förklaras mer ingående i avsnitt 3.1.1. Språkutbildningen anses som ett fenomen i detta lärdomsprov. Denna undersökningsmetod har lämpat sig bäst för detta lärdomsprov med tanke på syftet och eftersom informationen som behandlas baserar sig på studerandes egen uppfattning om den språkutbildning de får i skolan. I lärdomsprovet

kommer även de insamlade intervjuerna att analyseras genom en *kvalitativ bearbetning*. Kvalitativ bearbetning förklaras mer ingående i avsnitt 3.1.2. I detta lärdomsprov kommer även *hermeneutiken* att beaktas eftersom informanternas uppfattning har tolkats. Begreppet hermeneutiken förklaras mer ingående i avsnitt 3.1.3.

3.1.1 Fenomenografi

Fenomenografi är ett vetenskapligt förhållningssätt. I fenomenografien ligger fokus på att studera uppfattningar. Enligt Runa Patel och Bo Davidsons bok *Forskningsmetodikens grunder, att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, (2019), har fenomenografien utvecklats av den svenska pedagogen Marton under 1970-talet som en kvalitativ metod att studera lärande. Med fenomenografi kan man få reda på vad som lärs istället för hur mycket som lärs ut. Syftet med fenomenografi är inte enbart att ta reda på vad som lärs utan även för att få reda på hur fenomen uppfattas av människor i omvärlden. Enligt Patel och Davidson (2019, 37 – 38) har uppfattningen en stor roll i den fenomenografiska forskningen. Med hjälp av uppfattningen av ett fenomen kan människan ge innehåll åt relationen mellan sig själv och omvärlden. Att uppfatta något är att skapa mening och är det grundläggande sättet genom vilket världen gestaltas. (Patel & Davidson 2019, 37 – 38.) Detta kan tolkas som att, det man ser och upplever så ser man som individ på ett sådant sett så att man förstår det. I praktiken betyder det att ens bild av det som sker inte behöver se likadan ut som någon annans, eftersom alla tolkar världen utifrån egna upplevelser och därför det som händer på olika sätt. Genom uppfattningen så handlar och resonerar människan i olika situationer.

Forskare arbetar vanligtvis med öppna, kvalitativa intervjuer i vilka den som blir intervjuad berättar med egna ord om den uppfattning som hen har om fenomenet i fråga. Den fenomenografiska analysen görs i fyra steg: Första steget går ut på att man skaffar sig ett helhetsintryck av data och material som samlats in. Andra steget går ut på att man uppmärksammar likheter och skillnader i det insamlade materialet. Tredje steget går ut på att man ska kategorisera uppfattningar i kategorier som beskriver uppfattningen. Fjärde steget går ut på att studera den underliggande strukturen i kategorierna från punkt tre. (Patel & Davidson 2019, 38.)

När det insamlade materialet analyseras ska forskaren sortera och ordna det insamlade materialet tills mönstret blir tydligt. Materialet delas först in i olika kategorier under vilka

de intervjuades utsagor kan sorteras. Utsagorna får inte överlappa varandra utan ska tydligt gå att skiljas i olika kategorier. I det sista steget sorterar man de olika kategorierna så att de kommer i relation med varandra. Det betyder att fenomenografin inte används för att få svar av en viss sort enligt ett visst mönster, utan fenomenografin används när man tolkar hur människor uppfattar olika saker. (Patel & Davidson 2019, 38.)

3.1.2 Kvalitativ bearbetning

I boken *Forskningsmetodikens grunder* förklarar Patel och Davidson (2019) kvalitativ bearbetning på följande sätt: ”Syftet med kvalitativa undersökningar är att skaffa en annan och djupare kunskap än den fragmentiserade kunskap som ofta erhålls när vi använder kvantitativa metoder” (Patel & Davidson 2019, 150). Inom den kvalitativa bearbetningen är det vanligt att forskare tillämpar egna varianter och tolkningar av den kvalitativa metoden. Det finns sällan några färdiga procedurer eller rutiner och det betyder att varje forskningsproblem kräver sin egen unika variant av hur man tolkar den kvalitativa metoden. (Ibid. 150.)

Som exempel för fenomenografisk forskning har Patel och Davidson (2019) i boken tagit ett exempel där man granskar arbetsklimatet på en arbetsplats. De ställer där frågan, hur vill du beskriva arbetsklimatet på din arbetsplats? Efter att frågan har besvarats börjar de analysera svaren genom att läsa svaren flera gånger och på så sätt skaffar sig en bild av ett mönster och kan börja kategorisera svaren. När alla svaren är sorterade och kategorierna är tydliga börjar processen med att hitta citat som beskriver kategorierna. Om svaren är lika varandra i kategorin så räcker det att man plockar ut några kärncitat medan om det är stor varietet i svaren så kan det hända att man måste ha flera citat att beskriva kategorin. När man gör en kvalitativ bearbetning kan det hända att det uppstår nya forskningsfrågor som inte var de ursprungliga. Ett kvalitativt forskningsarbete ändrar ofta på sig under arbetets gång och det är upp till forskaren att vara alert och granska att arbetet är uppdaterat och uppfyller syftet och forskningsfrågorna. (Ibid. 150 – 154.)

3.1.3 Hermeneutik

Hermeneutiken användes först för att tolka religiösa texter under 1600- och 1700-talet men under 1800-talet användes hermeneutiken även för att tolka andra texter och man började sträva till att utveckla hermeneutiken till en allmän metodologi för humanvetenskaperna (Patel & Davidson, 2019, 32). Med hermeneutik kan man tolka och förstå mänsklig existens genom språk och man kan även tolka mänskliga handlingar och livsytringar på samma sätt som man tolkar språkliga utsagor och texter. Patel och Davidson (2019) skriver att hermeneutik ofta utgör ett allmänt sätt att tolka uppfattningar och att det är motsatsen till det positivistiska synsättet som tidigare varit starkt inom många vetenskaper. Patel och Davidson (2019) skriver att det är svårt att beskriva exakt vad som kännetecknar hermeneutikens ståndpunkt och den därför ofta blir ytligt förklarad. Patel och Davidson (2019) beskriver ändå hermeneutiken enligt följande i boken forskningsmetodikens grunder:

En hermeneutiker menar att mänsklig verklighet är av språklig natur, att man i och genom språket kan skaffa sig kunskap om det genuint mänskliga. Till skillnad från positivisterna är man inte intresserad av att förklara företeelser. Hermeneutikern menar i stället att det går att förstå andra människor och vår egen livssituation genom att tolka hur mänskligt liv, existens, kommer till uttryck i det talade och skrivna språket samt i människors handlingar och mänskliga livsytringar. Man menar också att människor har intentioner, avsikter, som yttrar sig i språk och i handling, och som det går att tolka och förstå innebörden av. (Ibid. 33 - 35.)

Vidare berättar Patel och Davidson (2019) att hermeneutik anses vara positivismens raka motsats och att hermeneutik är ungefär det samma som tolkningslära. Hermeneutik är en vetenskaplig riktning inom vilken man studerar, tolkar och försöker förstå. (Patel & Davidson 2019, 32). Detta betyder att hermeneutik är något man använder sig av när man vill tolka och förstå något som människor gör.

3.2 Materialinsamling

Till detta lärdomsprov har jag intervjuat fyra yngre konstaplar som har utfört sin praktik på tvåspråkiga polisinsättningar. Jag bedömde att fyra informanter skulle ge en tillräckligt tydlig bild av hur studerande anser att språkutbildningen uppfyller kravet som samhället och lagen ställer på polisen. I enlighet med den fenomenografiska bakgrundsfilosofin så har jag inte tagit ställning till om yngre konstaplarnas tolkning om språkutbildning är korrekt eller inte.

3.2.1 Val av deltagare och utförande

En yngre konstapel har utfört sin praktik vid Polisinsättningen i Österbotten och varit stationerad på polisstationen i Vasa och tre yngre konstaplar har utfört sin praktik vid Polisinsättningen i Västra-Nyland. En yngre konstapel har varit stationerad vid Raseborgs polisstation och två yngre konstaplar har varit stationerade vid Lojo polisstation. Intervjuerna har utförts via e-post där de intervjuade självständigt har fyllt i ett frågeformulär och returnerat det per e-post.

För att få ställa upp i intervju måste man uppfylla två kriterier, varav ett av kriterierna var att yngre konstaplarna hade varit i kontakt och använt båda nationalspråken i Finland. Det andra kriteriet var att yngre konstaplarna hade deltagit i den obligatoriska språkundervisningen i skolan. Om de yngre konstaplarna hade deltagit i den förberedande språkundervisningen eller inte hade ingen betydelse. Studerande som tillgodoräknat språkutbildningen enligt de kriterier för tillgodoräknande som Polisyrkeshögskolan har fick inte ställa upp i undersökningen (HOPS). Om man hade tenderat bort språkutbildningen genom att påvisa att språkkunskaperna redan var på en sådan nivå som motsvarar den nivå Polisyrkeshögskolans utbildnings kräver kunde man inte ställa upp på intervju (Undervisningsplan). De som har ställt upp på intervju är anonyma och kommer att presenteras som person 1 – 4 vid genomgång av materialet. Person 1 och 2 har finska som modersmål och person 3 och 4 har svenska som modersmål.

I Österbotten har 54,2 % av invånarna finska som modersmål och 40,7 % har svenska som modersmål. I Västra-Nyland har 78,0 % av invånarna finska som modersmål och 13,7 % svenska som modersmål. (Statistikcentralen 2019.)

3.3 Reliabilitet och validitet

I detta kapitel kommer jag att förklara vad som menas med reliabilitet och validitet. Patel och Davidson (2019) skriver att: ”validitet och reliabilitet står i ett visst förhållande till varandra” (Patel & Davidson 2019, 129). För att få ett validitetsvar så måste man ha en fullständig reliabilitet. Jag har delat in kapitlet med underrubriker där jag förklarar reliabilitet och validitet skilt för sig.

Reliabilitet

När man gör en mätning reliabel måste man göra tillräckligt många mätningar (Patel & Davidson 2019, 129). Jag tolkar att, för att få hög reliabilitet på något så måste man ta flera mätningar och inte utgå från att första mätningen är korrekt. Exempelvis om man vill göra en noggrann mätning av alkoholhalten på utandningsluften så tar polisen två blåsningar med precisionsalkometern efter att de med hjälp av en alkometer fått reda på att personen har alkohol i utandningsluften. Så för att få reliabilitet så gör polisen tre blåsningar på personen.

Validitet

För att en mätning ska få validitet så måste man veta vad det är man vill mäta. Man måste veta att det som man mäter överensstämmer med det som undersökningen påstår sig undersöka. (Patel & Davidson 2019, 129.) Jag tolkar att, för att få validitet på en mätning måste man ställa sådana frågor som ger svar på det man mäter. Exempelvis om man vill göra en undersökning på om unga personer förorsakar flera trafikolyckor än äldre personer kan man inte granska hurdana bilar de kör med, utan man måste följa upp statistiken över olyckor och vilken ålder föraren har och efter det sammanställa ett diagram över olyckor per ålder.

Intervjufrågorna som jag tagit fram har direkt relevans till forskningsfrågorna som är framtagna i detta lärdomsprov. Eftersom det är frågan om ett fenomenografisk lärdomsprov som baserar sig på enskilda personers uppfattning om vad fenomenet språkutbildning är och hur språkutbildningen enligt dem har uppfyllt behovet som samhället ställer på polisen så har jag till detta lärdomsprov intervjuat fyra personer. Alla fyra svarade på frågorna och det

insamlade materialet har analyserats enligt den kvalitativa metoden. Reliabiliteten och validiteten uppfylls i detta lärdomsprov enligt de kriterier som behandlas i boken *Forskningsmetodikens grunder* (Patel & Davidson 2019, 129 – 133.)

3.4 Forskningsetik

I lärdomsprovet följer jag de riktlinjer som finns enligt forskningsetiska delegationen (TENK), om god vetenskaplig praxis och handling av avvikelser. Ytterligare krav är hederlighet, allmän omsorgsfull noggrannhet och främjande av diskussion och information om forskningsetik och att följa internationell utveckling. (Forskningsetiska delegationens anvisningar, 2012.)

Undersökningar ska uppfylla vissa krav. Målet med en undersökning är att ta fram ny kunskap. Kunskapen ska vara trovärdig och författaren ska kunna hänvisa varifrån hen har tagit sin bakgrundsfakta på ett korrekt sätt. Patel och Davidson (2019) berättar att det finns fyra etikregler som alla undersökningar ska uppfylla. Reglerna är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. (Patel & Davidson 2019, 83 – 84.)

Informationskravet betyder att alla som undersökningen berör ska informeras om syftet. I detta lärdomsprov har alla informanter som deltagit på förhand blivit informerade om vad syftet är. Samtyckeskravet är att alla som deltar själva får bestämma hur mycket de vill bidra med och alla informanter får själva samtycka till att delta. I detta lärdomsprov har informanterna själva fått välja om de vill ställa upp på intervju. Jag har först tagit kontakt och frågat om de vill delta och efter det skickat intervjufrågorna till dem som valt att ställa upp. Konfidentialitetskravet innebär att alla personuppgifter på de som ställer upp som informanter ska sparas på rätt sätt så att obehöriga inte kommer åt hemlig information. I detta lärdomsprov har informanterna blivit informerade om att de förblir anonyma genom hela processen. Nyttjandekravet betyder att den information som samlas in till ett forskningssyfte endast får användas till den undersökningen. All information som är insamlad till detta lärdomsprov kommer att användas enbart i denna undersökning. (Patel & Davidson 2019, 83 – 86.) Det slutliga lärdomsprovet uppvisas i Polisyreshögskolan samt publiceras i Theseus, yrkeshögskolornas institutionella arkiv.

4 RESULTAT

I detta kapitel presenteras resultatet från intervjuerna. Kapitlet är indelat i delkapitel enligt frågorna som har ställts under intervjuerna. Informanternas svar är citerade efter varje fråga. Jag har översatt de informanternas svar som getts på finska till svenska och jag har infogat den översatta texten genast under originalcitatet. Jag har bifogat intervjublanketten som sin helhet i bilaga 2.

4.1 Studerandes kunskap i finska före de började studera vid Polisyreshögskolan

Med denna fråga fick de intervjuade ge svar på hur bra de kunde finska eller svenska före de började studera vid Polisyreshögskolan. Informanterna har fått svara utgående från hur de tolkat frågan.

Person 1:

- Kouluruotsi. Polamkissa suullinen 4 ja kirjallinen 4. Kirjoitin keskipitkä ruotsista ylioppilaskirjoituksissa Eximian eli E:n.
Skolsvenska. I Polisyreshögskolans muntliga prov 4 och skriftliga 4. Jag skrev mellanlång svenska i studentskrivningen och fick Eximia E (min översättning)

Person 2:

- Kouluruotsi, jossa menestyin jokseenkin huonosti sekä yläasteella että lukiossa.
Skolsvenska, klarade mig lite sämre både i högstadiet och gymnasiet (min översättning)

Person 3:

- Endast skolfinska. Lågstadiet ännu medeltal på 8. Grundskolans avgångsbetyg tydligen en 7a men kommer ihåg att det redan i högstadiet började vara väldigt kämpigt med grammatiken och man behövde typ aldrig prata finska. Gymnasiets avgångsbetyg finska A1 6:ans vitsord och i studentskrivningen kort (B) finska cum laudum approbatur, så kanske ett c?

Person 4:

- Skolfinska, jag har inte använt finska före Polamk. Min farmor har dock pratat finska med mig, så jag har förstått finska bra. Vitsordet har legat kring 8-9 i gymnasiet.

4.2 Studerandes användning av finska eller svenska på arbetet

Med den här frågan ville jag ta reda på hur mycket informanterna hade använt sig av det andra nationalspråket.

Person 1:

- Lohjalla, eli normialueella, en ole kertaakaan kentällä käyttänyt ruotsia. Raaseporissa muutamassa vuorossa olen puhunut asiakkaiden kanssa ruotsia. Eräs törkeä rattijuopumus piti Raaseporissa hoitaa kokonaan ruotsin kielellä, sillä asiakas ei puhunut suomea. Tutkinnassa olen saanut asiakkailta joitain asiakirjoja ruotsiksi ja törmännyt näin tutkinnassa ruotsin kieleen.

I Lojo på mitt normala område har jag inte en enda gång använt svenska. I Raseborg har jag under några arbetsskift parata svenska med kunder. Ett grovt rattfyllerifall i Raseborg måste skötas helt på svenska för att kunden inte kunde finska. Under utredningen har jag fått dokument av kunderna som varit på svenska och på så vis har jag varit i kontakt med svenska på utredningen. (min översättning)

Person 2:

- Työpaikalla en ole käyttänyt ruotsia melkein ollenkaan. Työtehtävissä asiakkaiden kanssa olen käyttänyt ruotsia lähinnä Raaseporin ja Hangon alueella tehdyissä valvonta- ja hälytyssektorin vuoroissa. Voisi siis sanoa, että olen käyttänyt ruotsia töissä vain vähän, alle 5 kertaa.

På arbetsplatsen har jag inte använt mig nästan alls av svenska. Vid arbetsuppdrag med kunder har jag använt svenska i Raseborg och Hangö när jag utfört alarm- och övervakningsuppdrag där. Jag kan säga att jag använt svenska bara cirka 5 gånger på arbetet (min översättning).

Person 3:

- Under praktiken så är väl ungefär hälften av kunderna finskspråkiga, men det känns som man oftare hamnar använda finska nog. Försöker alltid prata och förklara så gott det går, vid skrivande så har jag helst någon och kollar igenom texten för där blir så gott som alltid grammatiska fel.

Person 4:

- I relativt stor mån med både kunder och arbetskollegor.

4.3 Studerandes åsikt om hur de lärde sig polistermer i Polisyrkeshögskolan

Med den här frågan ville jag ta reda på om informanterna ansåg att de hade fått lära sig tillräckligt med polisterminologi för att klara av att arbeta och utföra uppdrag på det andra inhemska språket.

Person 1:

- Kyllä, koen oppineeni.
Ja, jag anser att jag har lärt mig (min översättning).

Person 2:

- Olen oppinut koulussa runsaasti työtermejä, mutta kielen tuoton taito on kuitenkin jäänyt niin huonoksi, ettei opittuja termejä ole ollut helppo käyttää työtilanteissa. Luonnehtisin siis, että kykenen hoitamaan jotenkuten normaaleja liikennetehtäviä, kuten ylinopeudesta sakottaminen tms.
Jag har lärt mig massor av arbetstermer i skolan, men eftersom kunskapen att kunna tala språket är så dålig så har det inte varit lätt att kunna använda termerna i arbetssituationer. Jag föreställer mig alltså att jag klarar av att på något vis sköta normala trafikuppdrag som exempelvis att delge fortkörningsböter eller motsvarande (min översättning).

Person 3:

- Jo en hel del, men det känns nog som om man glömt bort en del.

Person 4:

- Ja.

4.4 Om studerande hade önskat lära sig mer polisterminologi i Polisyrkeshögskolan

Med den här frågan ville jag ta reda på om informanterna hade önskat lära sig mer terminologi på det andra nationalspråket.

Person 1:

- En niinkään. Koen, että on enemmän kiinni yleisestä kielen osaamisesta, että pärjääkö sillä työtilanteissa vai ei.

Nej inte egentligen. Jag anser att det är mer fast i allmänt kunnande av språket om man klarar sig i arbetssituationer eller inte (min översättning).

Person 2:

- Tottakai, mutta termien opiskelun sijaan kokisin asian niin, että ruotsin kielen rohkean tuottamisen harjoitteluun tulisi panostaa roimasti enemmän. Opiteilla termeillä ei tee mitään, ellei niitä osaa käyttää puhetilanteessa.

Självklart, men istället för att studera termerna så tycker jag att man i samband med övningar skulle behöva poängtera språkanvändningen mer. Man gör inget med inlärd termer om man inte kan använda dem i tal (min översättning).

Person 3:

- Det är nog också bara en sådan sak att man skulle behöva hitta tid att repetera lite ibland på orden vi lärde oss. Mera finska lektioner överlag skulle jag gärna haft.

Person 4:

- Nej, jag anser att jag fick tillräckliga kunskaper i skolan för att sedan kunna bygga på kunskapen under praktiken.

5 ANALYS

I detta kapitel kommer jag att diskutera det resultat jag kommit fram till genom min undersökning och jämföra resultatet med forskningsfrågorna. Forskningsfrågorna var: ”Är språkutbildningen tillräckligt omfattande vid Polisyreshögskolan enligt studerande?” och ”Uppfyller språkutbildningen vid Polisyreshögskolan kravet som lagen ställer på polisen enligt studerande?”

Informanternas svar på första forskningsfrågan gav resultatet att studerande både på den svensk- och finskspråkiga utbildningen anser att de har fått lära sig tillräckligt mycket terminologi för att klara av polisarbetet. En informant anser att hen inte skulle behöva lära sig mer terminologi i undervisningen, men att det borde satsas mer på att använda sig av språket i olika övningar i Polisyreshögskolan. De andra informanterna anser att de gärna skulle önska lära sig mer termer, men i likhet med den första informanten önskar de att språket skulle användas mer under övningar så att studerandena skulle lära sig att använda språket i samtal. En informant önskar sig dessutom att det skulle ordnas flera utbildningslektioner inom språket.

Informanternas svar på den andra forskningsfrågan gav resultatet att samtliga informanter har kunnat kommunicera på båda nationalspråken med medborgare och på så vis har språkutbildningen uppfyllt det krav som lagen ställer på polisen. Man kan dock konstatera att medan de som har finska som modersmål enbart vid några få gånger använt sig av svenska när de betjänat kunder så har de som har svenska som modersmål använt de båda språken lika mycket när de varit i kontakt med kunder. Detta kan eventuellt tolkas som att poliser som har finska som modersmål per automatik talar finska med kunder och enbart om kunden inte kan finska byter de till svenska, medan poliser som har svenska som modersmål per automatik inleder samtal på svenska och om kunden talar finska byter de till finska. En orsak till detta kan även bero på att det är fråga om en slumpmässig fördelning av kunder som har blivit betjänade. Person 1 har i studentskrivningarna skrivit E i det svenska språket, vilket är det näst högsta vitsordet man kan få i studentskrivningar, vilket tyder på att person 1 har en god grund i det svenska språket. Om språkutbildningen vid Polisyreshögskolan uppfyller det krav som lagen ställer på polisen, har jag efter analys av lagtexten och när jag jämförde lagtexten med Polisyreshögskolans undervisningsplan kunnat konstatera att kraven uppfylls.

Enligt resultatet som Sanna Heittola (2017) kommit fram till med sin undersökning, vilket framgår i delkapitel 2.2 så anser endast en tredje del av finskspråkiga poliser att de kan svenska tillräckligt bra för att kunna betjäna kunder på svenska. Jämfört med Heittolas (2017) resultat kom det i min undersökning däremot fram att studerandena anser att utbildningen motsvarar det krav som ställs enligt lag och att de kan betjäna medborgare med hjälp av den undervisning de fått i Polisyreshögskolan. Utifrån dessa resultat ifrågasätter jag det resultat som kommit fram i Heittola (2017) undersökning, att 24,6 % av de som har svenska som modersmål anser att de inte alls fått betjäning på svenska (Heittola 2017, 75), eftersom det kan bero på att medborgarna själva valt att diskutera finska med polisen i stället för att kräva betjäning på svenska. En annan teori är att de poliser med finska som modersmål som fungerat som informanter till Heittolas undersökning, möjligen glömt bort språket på grund av att de inte har använt det, medan poliser som har svenska som modersmål ändå så gott som dagligen är i kontakt med finska, eftersom polisens radiospråk är finska oberoende om man arbetar i en tvåspråkig polisinrättning eller inte. Utgående från detta kan man anse att de som har svenska som modersmål upprätthåller kunskapen på ett annat sätt än sina finska talande arbetskamrater.

Informanterna som svarat på intervjufrågorna till mitt lärdomsprov har gett sin subjektiva tolkning av hur bra de kan språk och det samma gäller informanterna i Heittola (2017). Det är svårt att bedöma hur bra någon är på ett språk och ett vitsord baserar sig alltid på en persons subjektiva tolkning. Det kan därför vara missvisande att någon tror sig kunna ett språk eller inte. Med arbetserfarenhet så bygger man upp det egna arbetets terminologi och med tiden lär man sig använda termerna på rätt sätt och blir på så vis bättre på språket.

6 SAMMANFATTNING OCH DISKUSSION

Syftet med mitt lärdomsprov var att ta reda på och få en inblick i om den utbildning som studerande på Polisyreshögskolan får i det andra nationalspråket motsvarar det behov på kunnande som krävs för att klara av att betjäna kunderna, enligt det krav som språklagen och polisförvaltningsförordningen ställer på polisen. Lärdomsprovet är gjort som en fenomenografisk undersökning. Som bakgrundsmaterial för att bygga upp min teori har jag främst använt mig av olika lagtexter och undervisningsplanen för Polisyreshögskolan. För att finna material till behovet på språket som samhället ställer på polisen har jag använt mig av *”Poliiista päivää, från polisen god dag” Språkliga yrkespraktiker vid de tvåspråkiga*

polisnrättningarna i Finland (Heittola 2017.) Jag har också använt material av Svenska Finlands Folktinget och ur tidningsartiklar.

Fyra yngre konstaplar har fungerat som informanter i mitt lärdomsprov. Informanterna har svarat på intervjufrågor elektroniskt via e-post och svaren har analyserats genom kvalitativ metod. För att få svar på forskningsfrågorna har informanterna bildat sig en egen uppfattning av fenomenet *språkutbildning* i enlighet med fenomenografin (Patel & Davidson 2019, 35 – 37). Jag har använt hermeneutik när jag tolkat svaren som informanterna har skrivit. Jag har inte gjort skilda ställningstaganden i om informanternas uppfattning av fenomenet språkutbildning är korrekt eller inte. Intervjufrågorna är inte ställda så att de måste uppfattas på ett visst sätt utan kan fritt tolkas enligt informantens egen uppfattning av fenomenet.

Med hjälp av min undersökning har jag fått svar på mina undersökningsfrågor och på så vis har mitt syfte uppfyllts. Resultatet på frågan om språkutbildningen är tillräckligt omfattande vid Polisyreshögskolan svarade studeranden att de anser att språkutbildningen är tillräckligt omfattande. Alla fyra informanter ansåg att de under utbildningen fått en utbildning som är på en sådan nivå att de kan arbeta som poliser. Resultatet på frågan om språkutbildningen uppfyller de krav som i lagen ställs på polisen svarade studerande att språkutbildningen vid Polisyreshögskolan är på den nivå som lagen ställer krav på och informanterna svarade alla att de klarade av att betjäna medborgarna på båda nationalspråken i Finland med hjälp av den utbildning de fått vid Polisyreshögskolan.

Detta svar fick jag till mitt lärdomsprov, i vilket fyra informanter har deltagit. Det kan hända att svaret hade blivit ett annat om jag hade flera informanter. Det kan hända att om informanterna som ställde upp på intervju hade svarat olika om de geografiskt sett hade varit stationerade på andra polisnrättningar än de som nu representerades. Om jag valt att intervjua flera än fyra informanter hade jag varit tvungen att söka om forskningslov och då hade tidtabellen varit en annan. En stor del av de som har svenska som modersmål behärskar finskan lika bra som svenskan och vissa behärskar den till och med bättre än svenskan. Det kan hända att resultatet för undersökningen skulle ha blivit ett annat om jag valt sådana informanter vars finska är starkare än deras svenska eller om jag valt sådana informanter som inte behärskar finskan överhuvudtaget.

Under den tid jag arbetat med mitt lärdomsprov har jag konstaterat att det är lätt att hitta material om situationer, i vilka polisen inte använt sig av svenska när de varit i kontakt med medborgare, men material om situationer i vilka polisen skulle ha betjänat en finskspråkig kund enbart på svenska hittade jag inte. Jag har varit i kontakt med Svenska Finlands

Folkting för att få material som kommit till deras kännedom, beträffande situationer i vilka de språkliga rättigheterna inte har uppfyllts.

Under arbetets gång när undersökningsfrågorna besvarades började nya forskningsidéer grunda sig. Ett alternativ till fortsatt undersökning skulle möjligen vara att ta reda på vad det beror på att medborgare anser att de inte får betjäning på sitt eget modersmål trots att utbildningen motsvarar det krav som ställs. Ett annat alternativ skulle möjligen vara att, reda ut om kravet är för lågt på språkutbildningen för poliser. Det nuvarande kravet är B2 för studerande med svenska som modersmål och B1 för studerande med finska som modersmål. B2 motsvarar vitsordet 4 – 5 i ämnet Finska språket och kommunikation och B1 motsvarar 1 – 3 i ämnet Ruotsin kieli ja viestintä. Både på polis YH-examen och poliisi AMK-tutkinto är omfattningen i studiepoäng 3 och en studiepoäng motsvarar 27 timmar undervisning. Med tanke på att omfattningen i studiepoäng är samma på både Polis YH-examen och Poliisi AMK-tutkinto men det ändå är olika krav på vilken nivå man måste uppnå är det tolkningsbart om jämställdheten beaktats. Det är en stor skillnad om man ska uppnå vitsord 1 eller vitsord 4 för att få godkänt. Det som eventuellt kunde beaktas i det skede man utvecklar undervisningsplanen, är att kraven är olika och på så vis möjligen öka omfattningen av kursen finska språket och kommunikation till 4 studiepoäng eller ge alternativet att studera så kallad ”lång finska”. Det finns även en förberedande kurs i finska som är frivillig för alla men är ämnad åt de som inte klarar nivåprovet för yrkeshögskolestudier. Den förberedande kursens omfattning är 1 studiepoäng. Alternativt kunde man eventuellt göra den förberedande kursen mer omfattande och under den kursen lära ut mera grammatik. På så vis skulle det under kursen Finska språket och kommunikation och Ruotsin kieli ja viestintä bättre gå att fokusera på hur poliser använder sig av språket i arbetet istället för att satsa så mycket tid på grammatik. En annan sak som möjligtvis kan undersökas är om studerande som får den nuvarande modellen av utbildningen i Finska språket och kommunikation, anser att de har lättare att arbeta som poliser på det andra nationalspråket än de studerande som fick utbildning enligt den tidigare modellen.

Jag anser att det har varit intressant att undersöka ämnet. Jag anser att jag har lärt mig att söka information på ett helt annorlunda sätt än förut. Jag har lärt mig att inte döma efter första inblick utan att utreda flera sidor och aspekter innan jag fattar mitt beslut och på så vis anser jag att detta lärdomsprov har gett mig mycket inför arbetslivet inom den finska polisen.

REFERENSER

Finlex. *Polislag*. Finlex: 22.7.2011/872. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110872?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=polislag>

Finlex. *Polisförvaltningsförordning*. Finlex: 15.3.1996/158. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960158?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=polisf%C3%B6rvaltningsf%C3%B6rordningen#P16a>

Finlex. *Samisk språklag*. Finlex: 15.12.2003/1086. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20031086?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=samisk%20spr%C3%A5klag>

Finlex. *Språklag*. Finlex: 6.6.2003/423. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=spr%C3%A5klag>

Finlex. *Självstyrelselag för Åland*. Finlex: 16.8.1991/1144. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1991/19911144?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=sj%C3%A4lvstyrelselagen%20f%C3%B6r%20%C3%A5land#L6P37>

Finlex. *Statsrådets förordning om en referensram för examina och övriga samlade kompetenser*. Finlex: 23.2.2017/120. Hämtad från:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2017/20170120>

Forskningsetiska delegationen. 2012: *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*. Hämtad den 30.09.2020 från:

https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Gemensamma europeisk referensram för språk. Hämtad den 06.10.2020 från:

<https://movi.jyu.fi/fi/opintotarjonta/kielitarjonta/ruotsi/ruotsi-europeisk-referensram.pdf>

Heittola, S. 2017: ”*Poliisista päivää, från polisen god dag*” *Språkliga yrkespraktiker vid de tvåspråkiga polisinställningarna i Finland*.

https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-781-1.pdf

Heinonen, O. 2019: *Vieraskielisten kohtaaminen poliisin valvonta- ja hälytystoiminnassa Vuorovaikutustilanteet vieraskielisten kanssa Turun seudulla*

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/265101/ONT_Heinonen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Jolanki, A. 2017: *RUOTSIN KIELEN KÄYTTÄMINEN POLIISIN KENTTÄTOIMINNASSA Helsingin poliisilaitoksen poliisimiesten ruotsin kielen osaaminen ja käyttäminen kenttätoiminnassa*

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/137362/ON_Jolanki.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Justitieombudsman. (3795/4/08) Hämtat den 15.09.2020 från:

<https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/3795/2008>

Laitinen, M. & Viitanen, K. 2019: *Läroplanshandboken handbok för kompetensbaserat läroplansarbete* (i kraft fr.o.m. 1.1.2019). Utbildningsdirektören har godkänt anvisningen 8.1.2019 (POL-2018-56380):

https://www.polamk.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/polamkwww/structure/80778_Laroplanshandbok.pdf?de21797b4817d888

Lolax, D. 2020: *Polis vägrade tala svenska med berusad minderårig – Diskriminering, säger nämnd*. Kommuntorget hämtad 15.09.2020 från:

https://kommuntorget.fi/juridik-upphandling/polis-vagrade-tala-svenska-med-berusad-minderarig-diskriminering-sager-namnd/?_cldee=amlsbC5rYXJsc3NvbkbBraW1pdG9vbi5maQ%3d%3d&recipientid=contact-b08d8e52ba86e71181075065f38a8ad1-9108fa1c343e4c0b9a1b948e905d0614&esid=736902e6-e1ae-ea11-a812-000d3ab94e3f

Patel, R & Davidson, B. 2019: *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 5:3 uppl. Studentlitteratur: Lund.

Polamk. Tillgodoräknande och personlig studieplan. Hämtad 15.09.2020 från:

https://www.polamk.fi/sv/yh/utbildning_och_studier/for_nya_studerande/tillgodoraknande_och_hops

Polisen. www.poliisi.fi

Polisen. Österbottens polisinrättning. Hämtad den 27.09.2020 från:

<https://www.poliisi.fi/sv/osterbotten>

Sundström, T. 2017: *När polisen inte talar svenska*. Västra Nyland. Hämtad den 09.10.2020 från: <https://www.vastranyland.fi/artikel/nar-polisen-inte-talar-svenska/>

Statistikcentralen. Hämtad den 18.09.2020 från: https://www.stat.fi/til/vrm_sv.html

YLE.fi. Hämtad den 27.09.2020 från: <https://yle.fi/uutiset/3-6671638>

YLE.fi. Hämtad den 15.09.2020 från:

<https://svenska.yle.fi/artikel/2010/02/04/tillrattavisning-poliser-som-vagrade-tala-svenska>

Bilaga 1 Gemensam europeisk referensram för språk (CEFR)

Gemensam europeisk referensram för språk

Gemensamma referensnivåer: den globala skalan (global scale)

Avancerad språkanvändare	C2	Kan med lätthet förstå praktiskt taget allt som han/hon hör eller läser. Kan sammanfatta information från olika muntliga eller skriftliga källor och därvid återge argument och redogörelser i en sammanhängande presentation. Kan uttrycka sig spontant, mycket flytande och precist samt därvid skilja mellan finare nyanser även i mer komplexa situationer.
	C2	Kan förstå ett brett urval av krävande, längre texter och urskilja underförstådda betydelse. Kan uttrycka sig flytande och spontant utan att i större utsträckning söka efter ord och uttryck. Kan använda språket flexibelt och effektivt för såväl sociala som studie- och arbetsrelaterade ändamål. Kan producera tydliga, välstrukturerade och detaljerade texter om komplexa ämnen. Kan på ett planerat sätt med olika medel organisera och binda samman en text till en sammanhängande helhet.
Självständig språkanvändare	B2	Kan förstå huvudinnehållet i komplexa texter om både konkreta och abstrakta ämnen, inklusive fackmässiga diskussioner inom det egna specialområdet. Kan delta i samtal så pass flytande och spontant att ett normalt umgänge med modersmålstalare blir fullt möjligt, utan ansträngning för någondera parten. Kan producera tydlig och detaljerad text inom ett brett fält av ämnen, förklara en ståndpunkt i ett aktuellt ämne samt framhålla såväl för- som nackdelar vid olika valmöjligheter.
	B1	Kan förstå huvudinnehållet i vad han/hon hört eller läst om välkända förhållanden som han/hon regelbundet möter i arbetet, i skolan, på fritiden, etc. när det presenteras på tydligt standardspråk. Kan hantera de flesta situationer som vanligtvis uppstår under resor i områden där språket talas. Kan producera enkla, sammanhängande texter om ämnen som är välkända eller av personligt intresse. Kan beskriva erfarenheter och händelser, berätta om drömmar, förhoppningar och framtidsplaner och kortfattat ge skäl för och förklaringar till åsikter och planer.
Användare på nybörjarnivå	A2	Kan förstå meningar och vanliga uttryck som rör omedelbara behov (t.ex. mycket grundläggande information om individ och familj, inköp, lokal geografi, sysselsättning). Kan kommunicera i enkla och rutinmässiga sammanhang som kräver ett enkelt och direkt utbyte av information. Kan i enkla termer beskriva delar av sin egen bakgrund, sin närmaste omgivning samt förhållanden inom områden som rör omedelbara behov.
	A1	Kan förstå och använda välkända, vardagliga uttryck och mycket grundläggande fraser som syftar till att möta konkreta behov. Kan presentera sig själv och andra samt ställa och besvara frågor om personliga förhållanden som var han/hon bor, personer han/hon känner och saker han/hon har. Kan samtala på ett enkelt sätt under förutsättning att samtalspartnern talar långsamt och tydligt och är beredd att hjälpa till.

© Europarådet (Taget ur: *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning. Rådet för kulturellt samarbete. Utbildningskommittén, Enheten för moderna språk, Strasbourg. På svenska av Skolverket i Sverige.*)

Bilaga 2

Intervju med en studerande från Polisyркeshögskolan.

Hej,

som jag på förhand har informerat, så kommer jag att skriva mitt lärdomsprov om språkutbildningen på Polisyркeshögskolan med fokus på svenska och finska. Det som jag begär av er är att ni svarar ärligt och så som ni själva tycker att utbildningen är. När ni svarar så är det viktigt att ni funderar på själva utbildningen och inte hurudan läraren varit. Ni förblir anonyma i den färdiga texten men för att kunna påvisa materialet och dess riktighet är det viktigt att ni på blanketten svarar med ert namn. Jag skickar ut den här förfrågningen åt två studerande på den svenskspråkiga utbildningen och två studerande på den finskspråkiga utbildningen. Samtliga är sådana som jag frågat på förhand. Man får själv välja om man vill svara på finska eller svenska.

Tack!

Carl-Magnus Karlsson

Haastattelu Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijan kanssa.

Hei,

kuten olen etukäteen informoinut, niin tulen kirjoittamaan tutkimustyöni kielioppinoista Poliisiammattikorkeakoulussa. Fokus ruotsin ja suomen kielen opinoissa. Sen mitä minä teiltä pyydän, on että vastaus on rehellinen ja vastaatte kuten itseltänne tuntuu. On tärkeä, että vastaus koske kielen opinnot eikä sitä millainen opettaja teillä oli. Lopullisessa tekstissä jääte anonyymiksi mutta jotta pystyisin näyttää materiaalin ja sen aitous niin on tärkeä, että vastaatte omalla nimellä kyselyyn. Lähetän tämän kyselyn kahdelle opiskelijalle ruotsinkielisessä koulutuksessa ja kahdelle opiskelijalle suomenkielisessä koulutuksessa, joilta on kysytty etukäteen. Saa itse valita, jos vastaa suomeksi tai ruotsiksi.

Kiitos!

Carl-Magnus Karlsson

Namn:

Ålder:

Kön:

Finska kunskap från förut (tvåspråkig eller bara skolfinska? Om skolfinska så vad hade du för vitsord?):

I hur stor mån har du använt finska på jobbet (med kunder)?

Lärde du dig polistermer i skolan så att du klarar dig på jobbet?

Skulle du ha önskat dig mera polisterminologi i skolan (på finska)?

Nimi:

Ikä:

Sukupuoli:

Ruotsin taidot etuudelta (kaksi kielinen vai vaan kouluruotsi? Jos kouluruotsi niin mikä arvosana?):

Miten paljon olet käyttänyt ruotsia työpaikalla (asiakkaiden kanssa)?

Opitko poliisitermejä koulussa niin että pärjää työnteossa?

Olisitko toivonut enemmän poliisitermejä koulussa (Ruotsiksi)?

